

5. Денесюк І.О. Розвиток української малої прози XIX – поч. XX ст. – Львів, 1999. – с.27.

Стаття надійшла до редакції 19.04.13.

Гаевская Н.П., к. филол.н., проф.,
Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченко

**Художественное осмысление психологии личности
в прозе Евгении Ярошинской**

В статье идет речь о художественном осмыслении психологии личности на материале малой прозы Е. Ярошинской.

Ключевые слова: *психология, личность, модернизм, трагизм, жанр, фрагментарность.*

Gaevska N., Cand. Of Phil. Science, prof.,
Taras Shevchenko National University of Kyiv

**Artistic comprehension of the psychology of personality
in the literary works by Yevhenia Yaroshynska**

The article deals with artistic comprehension of the literary works by Yevhenia Yaroshynska.

Keywords: *psychology, person, modernism, tragic worldview, genre, fragmentary writing.*

УДК 82.111(73)

Газієва Н., асп.,
Институт філології КНУ імені Тараса Шевченка

АРХЕТИП АНІМУСА В НОВЕЛІСТИЦІ АМБРОЗА БІРСА

У статті розглядаються проєкції архетипу Анімуса, особливості функціонування цього аспекту жіночої психіки з точок зору теорії несвідомого К.Г. Юнга, М.-Л. фон Франц, концепції пізнання жіночої душі К.-П. Естес.

Ключові слова: *архетип, трансцендентний Анімус, суб'єкт-проєкція.*

Творчість Амброза Бірса неодноразово ставала предметом наукового інтересу західних літературознавців, деяких з них цікавила непересічна особистість письменника, інших – творчість митця. Серед усього розмаїт-

тя праць виокремимо розвідки П. Фату, С.Т. Джоші і Д. Шульца, В. Ніла, К. МакВільямса, Е. Дж. Хопкінса, Е. Адамса, тощо.

Причиною непомірного інтересу сучасної письменниці публіки була колоритність фігури Амброза Бірса, його журналістська діяльність, замкнутий спосіб життя і за висловленням А.Б. Танасійчука, “стійкий літературний смак до мотивів смерті” [Танасійчук 2006: с. 3].

Сьогодні Амброз Бірс – постать, ретельно виписана у численних працях закордонних учених, більшість розвідок, на жаль, знаходяться поза межами доступу українського дослідника і читача.

Хоча, з радянських часів здійснювалися спроби літературно-критичного аналізу творчості Амброза Бірса розвідки проводилися у межах літературно-біографічного методу (І. Кашкін, Р. Орлова, І. Анісімов, А. Єлістратова, С. Динамов, Л. Тетерева, А. Кривенко, тощо).

Щодо літературознавчої критики творчості Амброза Бірса пострадянського періоду, зазначимо імена російських дослідників О. Зверєва, А. Танасійчука.

Заповнити наукову прогалину в українських дослідженнях бірсіани покликані роботи С.М. Пригодія, О. Горенко, відповідно написані у руслі архетипокритики та неоісторизму.

Актуальність дослідження літератури крізь призму вчення про архетипи сьогодні ні в кого не викликає сумнівів. Серед наявних численних науково-критичних досліджень з цього напрямку за теоретико-методологічну базу статті слугують роботи з теорії несвідомого К.Г. Юнга, М.-Л. фон Франца та К.-П. Естеса.

Метою статті є аналіз імплікацій архетипу Анімуса, виявлених у новелах “Пригода у Броунвіллі” і “Леді з Редхорс” американського письменника Амброза Бірса.

З метою вправного аналізу вважаємо доцільним переказати зміст новел, у яких, на нашу думку, найкраще відтворено проєкції архетипу Анімуса.

Новелу “Пригода у Броунвіллі” було написано у співавторстві з Айною Ліліан Петерсон. Сам автор не вважав цю новелу одним зі своїх найкращих творів, оцінюючи естетичну вартість написаного тексту, він зазначив у ремарці до новели: “Це оповідання було написано у співпраці з Міс Айною Ліліан Петерсон, якій так само належить ця честь, яку б цінність вона [новела] не мала” [Вігес 1984: с. 233]. Як бачимо, Бірс достатньо критично поставився до результату їхньої спільної праці, тому що критика і самокритика, за оцінками його сучасників, були невіддільною рисою характеру Амброза Бірса. Проте, саме завдяки співавторству з жінкою, читачеві представлено яскравий зразок оприявлення Анімуса, майстерно виписаний і одягнутий у оболонку художньої творчості.

Події новели відбуваються у пансіоні в горах. Оповідач містер Моран зустрічає там доволі дивну трійцю: двох сестер Пауліну і Єву Мейнард та їхнього опікуна Ричарда Беннінга. Ставлення сестер до Беннінга мало нагадувало відношення люблячих підопічних до опікуна, та й цей чоловік не походив на відданого друга батька, який взяв на себе клопіт потурбуватися про майбутнє дівчат. Дівчата явно остерігалися свого опікуна і не хотіли залишатися з ним на самоті, у той самий час щось притягувало їх до нього. Одна з сестер, Пауліна, безпосередньо перебувала під впливом опікуна. Одного ранку, одну з сестер, Пауліну знайшли мертвою, причиною смерті нібито стала сердечна слабкість, але оповідач містер Моран згадав, що у попередній вечір чув як містер Беннінг погрожував Єві Мейнард. Передчуваючи, що вона наступною, закоханий містер Моран прагнув попередити Єву про небезпеку, що загрожує їй. Проте, нічого не допомогло – дівчина під гіпнотичним поглядом містера Беннінга закінчила життя самогубством. Свідок містер Ментон нічого не зміг зробити аби зарадити трагедії, чи хоча б покарати винуватця Беннінга – вчинок того залишився безкарним.

Також подибуємо імплікації Анімуса в новелі “Леді з Редхорс”, у якій оповідь побудовано у вигляді листування дівчини. Новела напрочуд правдоподібно описує спочатку зацікавленість, а потім і закоханість юної недовсвідченої дівчини у чоловіка. Відпочиваючи на курорті, Мері Джейн Демент зустріла там таємничого доктора Барритца, що за чутками належав до секти сипаїв, що, зважаючи на тогочасну ситуацію, було достатньо небезпечним заняттям. Доктор Барритц виявився її другом дитинства Джеймсом. Ідея запросити Мері Джейн Демент у готель, де відпочивав псевдодоктор Барритц (Джеймс) належала їхньому спільному другу дитинства Джеку Рейнорові. Джек Рейнор колись був замурзаний хлопчисько і мав прізвисько “Giggles”, що у перекладі означає “хихикання”, яким його у дитинстві влучно охрестили у містечку Редхорс. Він виріс, але його натура не змінилася, він так само полюбляв розіграші, секрети й витівки. Прізвисько “Dumps” Джеймсу в дитинстві надали через збирання залишків вугілля у смітті, Мері Джейн називали “Gunny” – “фартушок”, який носила дівчина. У дитинстві ці троє завжди були разом, їх називали “Виводок Нещастя” (“Adversity’s brood”) [Bierce 1984: с. 233]. Рейнор тоді частенько ображав Мері Демент, а Джеймс – захищав. Рейнор був ініціатором та організатором заходів із завоювання Мері, йому належала ідея придумати легенду Джеймсу, нібито він був сипаєм і розбійником-душителем з індійської релігійної секти шанувальників богині Калі, до того ж чарівником. Він наділив закоханого ім’ям доктор Барритц для більшого ефекту і розповсюджував навкруги ауру загадковості, великої поваги й

любові до доктора Барритца. Рейнорові вдалося те, що він запланував – Мері по вуха закохалася у Джеймса.

Новели “Пригода у Броунвіллі” та “Леді з Редхорс” у більшій мірі відображають Анімус-проекції, проте, зауважимо, що структура лінії Анімус-Аніма в оповідях є обопільною, оскільки прояви архетипу Анімуса спостерігаються у жінок, так само, як Аніми – у чоловіків.

Відомо, що проекції Анімуса завжди мають образ близького чоловіка, це “помічник, товариш, коханець, брат, батько, цар” [Эстес, електронний ресурс]. Жіночність завжди несе у собі мужність, яка у відповідний момент знаходить об’єкт своєї проекції [Юнг 2009: с. 36]. Відповідно до філософських категорій Юнг асоціює Анімус з Логосом, як Аніму з Еросом. Жіночий Анімус у проекціях на реального чоловіка створює тріаду: жінка-суб’єкт, протилежний чоловік-суб’єкт і трансцендентний Анімус [Юнг 2009: с. 217]. Для будь-якої жінки суб’єкт-проекція її Анімуса – найкращий/найгірший чоловік з усіх, що напряду залежить від трансцендентного Анімуса жінки-суб’єкта. Четвертим, завершальним елементом, перетворюючим тріаду на тетраду і, у такий спосіб, на цілісну структуру, стає архетип Хтонічної Матері.

Розглянемо кожну з новел на предмет виявлення імплікацій архетипу Анімуса.

У новелі “Леді з Редхорс” ми виділили позитивну проекцію архетипу в образі псевдо-доктора Барритца (Джеймса). У новелі “Пригода у Броунвіллі” образи оповідача містера Морана і персонажа Ричарда Беннінга уособлюють амбівалентні прояви архетипу. Анімус Єви Мейнард оприсутнюється в двох образах: негативну проекцію перейняв на себе Беннінг, а позитивну – шкільний вчитель Моран.

Мері Джейн Демент (“Леді з Редхорс”) глибинний Анімус “дарує крила”, надає яскравості життю, пробуджує від сну, у якому вона немов жила раніше, водночас пробуджуючи її дитячі комплекси про низьке походження.

Єву Мейнард (“Пригода у Броунвіллі”) навпаки дія Анімуса поглинає немов у гіпноічний сон, викликає стан тривоги і страху. Він відриває жінку від її коренів, заважає здійсненню найзаповітніших планів. Через його вплив жінка відчуває, що її внутрішнє життя зруйноване, їй не вистачає сил втілити свої мрії у життя.

Часто, як і Аніма-прояви, проекції Анімуса можуть мати щось, що відрізняє носія проекції від оточуючих, щось потаємне, приховане, щось Інакше. Псевдо-доктор Баррітц, об’єкт закоханості Мері Демент (“Леді з Редхорс”) мав легенду чарівника, члена індійської секти сипаїв. Ричард Беннінг – це красень з екзотичною зовнішністю, гарним голосом, співав іноземною мовою. Якщо доктору Баррітцу було створено легенду небезпечної людини

Джеком Рейнолдсом аби заінтригувати дівчину, то Беннінг був насправді небезпечний, сестри Мейнард відчували це, саме постійне відчуття небезпеки й притягували їх до нього.

За твердженням Марії-Луїзи фон Франц, проєкції Анімуса можуть проявлятися на чотирьох ступенях розвитку [Франц, електронний ресурс]. Спочатку він може бути уособленням фізичної сили, наприклад, атлетом чи спортсменом. До Беннінга, який мав неабияку фізичну силу (“Пригода у Броунвіллі”), жінки-суб’єкти мали сильний статевий потяг, закорінений на фізіологічному рівні. Наступний ступень, який характеризується ініціативними й цілеспрямованими діями, для персонажів залишається недосяжним. На цьому ступені ми спостерігаємо реалізацію Анімуса Мері Джейн Демонт (“Леді з Редхорс”). Джеймс в очах Мері був уособленням фізичної привабливості, атлетично складеним, з відверто вираженою маскулітністю. Проте, вже наступний щабель, на якому проєкція Анімуса постає як професор чи священник, імплікуючи здатність до переконання і внутрішню силу, зостався недосяжним для жінок. Саме на цій стадії Анімус може стати Провідником до Самості. Анімус у розвинутій формі іноді може приводити до духовного зростання жінки, вона може стати реципієнтом творчих ідей, Провідником духовності [Франц, електронний ресурс]. Під час прогулянки Єва Мейнард разом із містером Мораном (новела “Пригода у Броунвіллі”) повільно просувалися до вершини обриву під назвою “Гніздо Орла”. Вершина гори над урвищем символізує досягнуту Самість над проваллям у несвідоме. Шкільний учитель Моран є уособленням Анімуса на передостанній ступені розвитку, яка свідчить про можливість спрямування енергії Анімуса вглиб, у напрямку роботи над собою, направленої на Selbst. Самий вибір професії Морана вже демонструє можливість трансформації енергії у творчу діяльність. Як відомо, на четвертому, найвищому щаблі Анімус може стати, як і Аніма, посередником релігійного досвіду, завдяки якому життя набуває нового значення. Він надає жінці духовної твердості, яка компенсує її зовнішню м’якість. Анімус також містить позитивні елементи у внутрішній структурі, які надають творчій активності, ініціативності. Але за текстом новели “Пригода у Броунвіллі” Єва Мейнард стрибнула зі скелі у прірву під гіпнотизуючим поглядом Беннінга, що, за теорією Юнга, прочитується як поглинання несвідомим, адже чим ближче ми наближаємося до інтеграції з архетипом, тим небезпечнішими стають прояви для людської свідомості. Як бачимо, жіночі персонажі Амброза Бірса близькі до ступеня інтеграції таких проєкцій Анімуса, що призводять до розвитку духовності, але жінки ще не перебувають на такому щаблі осягнення образів, які б відтворювали цей рівень.

У дослідженнях Марії-Луїзи фон Франц зустрічаються образи проявів Анімуса, яким властивий параліч усіх почуттів або навпаки дивна тривога, побоювання за долі близьких, відчуття незахищеності й слабкості [Франц, електронний ресурс]. У обох аналізованих новелах подібні емоції викликано архетипом Анімуса. У Мері Джейн Демент (“Леді з Редхорс”), незважаючи на те, що, в цілому, прояви Анімуса викликали в цілому позитивні емоції, проєкції архетипу спричиняли комплекс неповноцінності, заниження самооцінки: “Тому що я йду Долиною Покори. Тому що я при звичаю себе до постійного усвідомлення власної негідності розв’язати шнурка чобота доктора Барритца” [Bierse 1984: с. 234]. Щодо персонажа новели “Пригода у Броунвіллі” Ричарда Беннінга, то він нашіптував у вушко своїй підопічній думки про марність усіх намагань боротьби проти нього, спроб скинути з себе його контроль: “Я не погрожувавиму; ви безпомічні, як ви і самі добре знаєте. Нехай все залишиться як воно є, або, їй-богу! Ви обидві будете покараними за це” [Bierse 1984: с. 213]. Інтуїтивне чуття підказувало Єві триматися подалі від свого опікуна. Погляд Єви Мейнард як затравленого зайця вказує на стан тривоги, панічний страх перед опікуном “Вона сполохано підняла очі до нього, немов вона відчула його погляд. Я чітко пригадую тепер те, що тоді я не повністю усвідомлював – жахливий контраст між посмішкою, що грала на її губах та заляканим виразом її очей, коли вона зустріла його непохитний погляд” [Bierse 1984: с. 220]. Беннінг уводить свою жертву від усіх контактів з підходящими чоловіками, у тому числі й з містером Мораном. У житті подібний вплив Анімуса відтворюється у небажанні жінки йти на контакт з чоловіками. За нападами тривожності дійсно таїться смертельна небезпека бути знищеною проєкцією власного Анімуса. Ми схилиємося до думки, що саме пробудження глибинних фізіологічних імпульсів, еротичного бажання налякало Єву Мейнард. Природним бажанням було втекти від себе, підвладної почуттям, що були досі невідомі їй, від того, що незмінно станеться, а саме – повного підкорення впливові власного чоловічого начала.

Обидві сестри Мейнард були одержимі дією архетипу, що проявилось попервах у вигляді їхньої повної залежності від опікуна Беннінга, далі – до смерті старшої сестри Пауліни Мейнард, і врешті-решт – до самогубства Єви Мейнард. Єва відчувала, що те, що згубило її сестру, погубить її також: “Ти забереш моє життя,” сказала вона [Єва], “як забрав у Пауліни. Я знаю твій намір, так само, як я знаю твою силу, і я не прошу нічого, окрім того, аби ти закінчив свою справу швидше без зайвого зволікання і дав мені спокій” [Bierse 1984: с. 217]. Подібна дивна пасивність, емоційна смерть або глибинні страхи спричинені дією архетипу Анімуса.

Але опиратися проєкції архетипу власного Анімуса ця жінка була не в змозі, що й призвело до жахливих летальних наслідків. Варто зазначити, що у новелі “Пригода у Броунвіллі” оприявлено яскравий зразок абсолютної одержимості Анімусом, що призвело до повного знищення жінки-суб’єкта (це і стало причиною нашого вибору цієї новели для аналізу проявів архетипу Анімуса – прим. Н.Г.).

Виникає питання: чому в одній жінки проєкції Анімуса приводять до позитивних змін особистості, а в іншій, навпаки, – до самознищення? Знайдемо відповідь на це питання, аналізуючи образ Ричарда Беннінга згідно концепції К.-П. Естес, викладеної у книзі “Та, що біжить із вовками”.

З точки зору К.-П. Естес, *трансцендентний Анімус* пробуджує деструктивний комплекс, апріорі наявний в психе кожної жінки. За її концепцією, внутрішній комплекс, що діє всупереч природним індивідуаційним силам, внутрішньому розвитку Первозданної Жінки, спроектувався у образі Беннінга [Естес, електронний ресурс]. Цей комплекс потребує керування та приборкання, що може бути здійсненим завдяки інстинктивній функції. На нашу думку, такий рівень самоконтролю майже недосяжний для звичайної жінки. Нам вважається більш адекватним у даному випадку підхід К.Г. Юнга, що пропонував використовувати прийом активної уяви, тобто проєкції архетипу на реальну людину з метою корекції негативних проявів. Без втілення позитивного Анімуса у образі мудрого Провідника чи наставника, Єва не була здатна опиратися впливові негативного прояву Анімуса, що призвело до трагічних наслідків. Містер Моран, образ якого уособлює позитивний Анімус, що далекий від уособлення – на це вказує дорога вгору, над урвищем – саме тому Єва не прислухалася до його порад. У новелі “Леді з Редхорс” Джеймс лише обрав маску небезпечного негідника.

Крім того, зауважує дослідниця, архетип Матері в цих жінок був недостатньо розвинений, що часто буває з жінками, які не знали своїх матерів [Естес, електронний ресурс]. Мати, яка зазвичай вчить таким речам, була *відсутня* у прямому і переносному значенні в обох дівчат. Про біологічну матір Єви Мейнард у тексті автор не обмовляється ані словом, у Мері Джейн Демент мати померла, коли та була ще дитиною. Тітка Мері Джейн була доволі інфантильною особою, до того ж вона не приділяла достатньо уваги захопленню племінниці.

На думку Кларісси Пінколи-Естес, протилежним началом Жінки-Дикунки, втілення архетипу Прадавньої Матері, є “чоловік-звір, природний хижак, пожирач душі” [Естес, електронний ресурс]. Тільки з таким чоловіком, близьким до її ества, вона може реалізувати свій Анімус. Ричард Беннінг має енергію первинних хижаків. Але, не прислухаючись до прадавнього архети-

пового первня Жінки-Дикунки, жінки не можуть створити єдине ціле з внутрішньою звіриною суттю чоловіків. Ричард Беннінг є персоніфікацією руйнівної сили Анімуса. Дія архетипу не завжди призводить до добрих наслідків, у даному випадку Анімус пробуджує до життя з усіма його небезпеками й звабами. Єва Мейнард перебувала у розладі зі своєю чоловічою сутністю, вона сама розуміла, що з нею відбувалося щось не те, тому опанувала себе і ставала собою, як тільки її опікун залишав її, а за присутності поряд з нею шкільного вчителя перетворювалася на лагідну дівчину.

Голоси Ричарда Беннінга і псевдо-доктора Барритца виступають як інструменти зачарування, контролю жінок Єви та Пауліни Мейнард (“Пригода у Броунвіллі”), Мері Джейн Демент (“Леді з Редхорс”). Вірогідно, обидві сестри (“Пригода у Броунвіллі”) мали співочий талант, про це свідчив їхній мелодійний голос. На думку М.-Л. фон Франц, якщо зробити свої творчі здібності осмисленими та активно їх проявляти, то нестерпні проєкції Анімусу приймуть форму естетичновартісної діяльності [Франц, електронний ресурс]. Сестри нічого не робили для того, аби несвідомі імпульси стали усвідомленими, що врешті-решт призвело до їхньої смерті. Ступінь розвитку Анімуса здійснює вплив на зовнішнє вираження емоцій, творчих задумів. На нижчих ступенях жінка не здатна продукувати ідеї, опиратися внутрішній силі, що приводить її до творчого змертвіння. Саме енергія архетипу налаштовує жінку на цілеспрямовані дії, постійний рух уперед, її чоловіче начало приведе її до усвідомлення істотних речей внутрішньої дійсності. Крім того, позитивна енергія Анімуса стає містком між світом почуттів та зовнішнім світом.

На нашу думку, проєкції Анімуса цих жінок містили усе те, чого їм не вистачало в їхньому усталеному житті. Дія архетипу, окрім творчих проєктів, налаштовує жінку на агресивні дії, тобто виступає у вигляді компенсаторного механізму її пасивного характеру.

Окрім архетипового потрактування образів, дотичним видається їхній аналіз із точки зору трикуткової теорії бажання Рене Жірара (Triangular Desire), за якою бажання до об'єкту виникає за наявності трьох елементів у структурі: суб'єкта, об'єкта та медіатора (self/subject, mediator/model, object). Саме медіатор, на думку вченого, створює ситуацію суперництва, заважає суб'єктові оволодіти об'єктом, стає перешкодою на шляху до омріяного об'єкту [Гончаренко 2010: с. 103]. Прагнучи заволодіти тим самим об'єктом або володіючи ним, медіатор водночас провокує появу потягу в суб'єкта, розбурхуючи в ньому несамовите бажання заволодіти об'єктом. У любовному трикутнику жінка виступає здобиччю, винагородою у двобої. Логічна послідовність *змагання – перемога – завоювання* закорінена у чоловічій природі,

у той час як жінці властива пасивна вичікувальна позиція. Жінка переходить до одного зі членів трикутника за правом переможця, як своєрідна здобич і винагорода. Це нагадує докорінно міфологічний сюжет героїчного епосу, у якому жінка переходила до переможця за правом сильнішого. Той забирав усе, що належало переможцю, у тому числі й жінку. Варто зауважити, що перемога у двобой не завжди дістається сильнішому, визначальне значення можуть мати соціальні, вікові, матеріальні фактори.

У новелі “Пригода у Броунвіллі” ланцюг набуває такого вигляду: Беннінг – Моран – Єва і Єва – Пауліна – Беннінг, у яких медіаторами є відповідно Моран і Пауліна. Саме присутність Морана призводить до надто швидкого знищення об’єкту та руйнації структури.

Отже, зв’язок між чоловіком і жінкою передбачає боротьбу і взаємне тяжіння, що виражається в амбівалентних почуттях до протилежної статі, бурі почуттів та емоцій, прагненні віднайти об’єднуючий компонент двох протилежностей. Трансцендентний Анімус проявляється амбівалентно, проєкція залежить від жінки-суб’єкта, яка в належний час знайде відповідного чоловіка-суб’єкта. У кожній з проаналізованих новел проєкції архетипу Анімуса різняться, крім того, архетип оприявнюється по-різному в межах однієї новели. Новела “Пригода у Броунвіллі” містить одразу позитивну та негативну проєкції архетипу, у той час, як у новелі “Леді з Редхорс” ми виявили суто позитивну імплікацію архетипу Анімуса.

Якщо Марі Джейн (новела “Леді з Редхорс”) була молоденькою дівчиною і зачарування Анімусом у неї мало характер першого кохання, то у Єві й Пауліні з новели “Пригода у Броунвіллі” імпульси були більш зрілими й глибинними. Згідно концепції К.-П. Естес Єва стала жертвою внутрішнього звіра, саме вона є джерелом і причиною власних невдач та слабкості. Для жінок-персонажів аналізованих новел суб’єкти-проєкції Анімуса стали уособленням усіх чеснот (Джеймс) або вад (Беннінг), в залежності від того, які відчуття пробуджував спроєктований трансцендентний Анімус.

Підсумовуючи, зазначимо, що усвідомлення Анімусу в жінки займає багато часу і приносить чималі страждання. За умови інтеграції проявів цього архетипу у свідомість, вони нададуть необхідних об’єктивності, творчої мудрості, сміливості, стійкості у важкі хвилини, а з часом архетип стане містком до Selbst у бурхливому морі архетипових маніфестацій.

Перспективним видається подальший науковий пошук на предмет виявлення проявів інших архетипів у новелістиці Амброза Бірса.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гончаренко А. С. Анімус та Аніма і любовний трикутник в художній літературі (на матеріалі новелістики О. Генрі) / А. С. Гончаренко // Літературознавчі студії. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2010. – Вип. 29. – С.99-109.
2. Танасійчук А. Б. Амброз Бирс. Ранние годы: творчество 1860-1880-х гг. в контексте региональных и национальных литературных традиций / А. Б. Танасейчук. – Саранск: Красный Октябрь, 2006. – 168 с.
3. Человек и его символы [Электронный ресурс] / К. Г. Юнг, Дж. Л. Хендерсон, М. Л. фон Франц, А. Яффе, И. Якоби. – Режим доступа: http://www.koob.ru/jung/chelovek_i_ego_simvoli.
4. Эстес К. П. Бегущая с волками. Женский архетип в мифах и сказаниях [Электронный ресурс] / К. П. Эстес. – Режим доступа: <http://psotrajenie.narod.ru>
5. Юнг К. Г. Об архетипе, в особенности о понятии “Анима” / К. Г. Юнг // Структура психики и архетипы. – М.: Академический Проект, 2009. – С. 24-43.
6. Юнг К. Г. Архетипы коллективного бессознательного / К. Г. Юнг // Структура психики и архетипы. – М.: Академический Проект, 2009. – С. 217-242.
7. Bierce A. An Adventure at Brownville / Ambrose Bierce // The Complete Short Stories of Ambrose Bierce. – University of Nebraska Press, 1984. – 496 p.
8. Bierce A. A Lady from Redhorse / Ambrose Bierce // The Complete Short Stories of Ambrose Bierce. – University of Nebraska Press, 1984. – 496 p.

Стаття надійшла до редакції 17.04.13.

Газиева Н., асп.,
Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченко

Архетип Анимуса в новелістиці Амброза Бірса

В статье рассматриваются проекции архетипа Анимуса, особенности функционирования данного аспекта женской психики с точек зрения теории бессознательного К.Г. Юнга, М.-Л. фон Франц, концепции познания исконной женской души К.-П. Эстес.

Ключевые слова: архетип, трансцендентный Анимус, субъект-проекция.

Gazieva N., postgraduate student
Taras Shevchenko National University of Kyiv

Archetype of Animus in short stories of Ambrose Bierce

The article focuses on implications of Animus archetype, the peculiarities of functioning of mentioned aspect of feminine psychological life analyzed in theory of unconsciousness by C. G. Jung, M.-L. von Franz, research on concept of intimate feminine self-perception by C.-P. Yestes.

Key-words: archetype, transcendental Animus, subject-projection.